



най-после, нараненъ като рашето, падна въ неприятелски ржце. Десетина души турци го грабнаха като орли и го понесоха, кой за ржка, кой за кракъ, къмъ своя лагеръ. Ние изпразднихме пушките си срещу турцитъ, но не можахме да го спасимъ, защото не можахме да пробиемъ гжститъ неприятелски редове. До едно време чувахме само гласа му, като непрекъснато викаше:

— Дръжте се братя! Смъртъ на тѣзи кучета!..¹⁾

Пушките отъ неприятелска страна спрѣха да гърмятъ. Боятъ прекъсна. Ние останахме като гръмнати отъ загубата на Караджата. Хаджията се просълзи. Между това, догдето неприятеля тържествуваше, че хвана нашия смѣлъ войвода, дружината успѣ да заеме кичестата рѣтина и да се настани на позиция горе, за да се пригответи за нова борба.

Отъ новата позиция се виждаше цѣлата околностъ. Тя бѣше така удобна, че 10 души можеха да противостоятъ срещу 200—300 души. Ние виждахме свободно, какво става въ неприятелския станъ.

Боятъ почна наново. Турцитъ се опитаха на нѣколко пжти да се приближатъ до насъ, но ние все ги отблъскахме. По едно време отъ лѣво се подаде едно отдѣление потера, около 80—100 души. Като се приближиха, гледаме, че по облѣкло не приличатъ на турци.

— А бе, това сж Тонковци, наши българи! Я ги гледай, дяволъ да ги вземе! — извикаха нѣкои отъ момчетата. Навѣрно, турцитъ сж ги пратили съ цель да ни придуматъ да сложимъ оржие и да се предадемъ.

— Не ви ли е срамъ бре, турски роби, да гърмите срещу насъ! За кого се биемъ ние? Скоро да се махате, че всички ви ще натъркаляме на земята! — имъ викна Хаджията.

И тѣ се засрамирах и стжпиха въ гжсталака.

Тази, четвъртата битка, бѣше най-тържествена за насъ, макаръ че изгубихме Караджата. Заедно съ потерята бѣха дошли отъ Търново, Русе и други градове много висши турски чиновници. Съ тѣхъ бѣше и търновскиятъ паша. Отъ една височина, възседнали на коне, тѣ гледаха, какъ ние, 500-годишни роби, се биемъ съ турцитъ — нѣщо невидено и нечуто до тогава. И при всѣко турско нападение тѣ викаха: „Хаджи Димитре, предай се, царътъ нищо нѣма да ти стори! Не бой се! Тукъ е и пашата.“

— Ахъ, защо не си по-наблизо, та да ти залепя единъ куршумъ по челото, — отговаряше нашиятъ знаменосецъ, Заралията.

Надвечеръ турцитъ нападнаха още еднѣжъ, но пакъ безъ

¹⁾ Така раненъ, Караджата е отнесенъ после въ гр. Русе, гдето е и обѣсенъ